

1998 - Tadeusz Różewicz i Siegfried Lenz

Sylwetki laureatów - rok 1998

Tadeusz Różewicz -

wybitny poeta, dramaturg, prozaik, eseista, urodził się 9.10.1921 roku w Radomsku. Tam też uczęszczał do szkoły średniej i przeżył pierwsze lata okupacji. Po ukończeniu tajnej podchorążówki walczył w oddziałach partyzanckich AK, działał w konspiracji, był redaktorem konspiracyjnego czasopisma „Czyn Zbrojny”.

Po wojnie przebywał początkowo w Krakowie, gdzie studiował historię sztuki na Uniwersytecie Jagiellońskim. Od 1948 do 1968 roku mieszkał w Gliwicach, a następnie przeniósł się do Wrocławia. Jako poeta debiutował w prasie młodzieżowej w 1938 roku. Pierwszy zbiór poezji pt. „Niepokój”, ukazał się w 1947 roku, po nim pojawił się zaraz następny - „Czerwona rękawiczka”.

O jego poezji mówiono i pisano, że była bombą burzącą obowiązujące przed jego debiutem kanony, a po nim, że pierwszy wyciągnął wnioski z wojny i zagłady.

Dramaty Różewicza zrewolucjonizowały teatr. Wystarczy przypomnieć „Kartotekę”, „Grupe Laokona”, „Stara kobieta wysiaduje”, „Białe małżeństwo”. Spod jego pióra wyszły też szkice, zarysy scenariuszy, notatki.

Zbiory poezji: Niepokój, (1947); Czerwona rękawiczka, 1948 ; Pięć poematów, 1950; Czas, który idzie, 1951; Wiersze i obrazy, 1952; Równina, 1954; Uśmiechy, 1955; Srebrny kłos, 1955; Poemat otwarty, 1956; Formy, 1958; Rozmowa z księciem, 1960; Głos Anonima, 1961; Zielona róża, 1961; Nic w płaszczu Prospera, 1962; Twarz, 1964; Twarz trzecia, 1968; Regio, 1969; Na powierzchni poematu i w środku, 1983; Poezje, 1987; Płaskorzeźba, 1993; zawsze fragment, 1996.

Zbiory dramatów: Zielona róża. Kartoteka (wspólnie ze zbiorem poezji Zielona róża), 1961; Świadkowie albo nasza mała stabilizacja i Grupa Laokona (wspólnie ze zbiorem wierszy Nic w płaszczu Prospera), 1962; Utwory dramatyczne, 1966; Sztuki teatralne, 1972; Białe małżeństwo i inne utwory sceniczne, 1975; Teatr niekonsekwencji, 1979.

Proza: Opadły liście z drzew (opowiadania), 1955; Przerwany egzamin, 1960; Wycieczka do muzeum, 1966; Moja córka 1968; Śmierć w starych dekoracjach 1970; Teatr niekonsekwencji (szkice), 1970; Przygotowanie do wieczoru autorskiego, 1971; Kartki z Węgier (zbiory reportaży), 1953; Echa leśne (wznowienie partyzanckiego zbioru opowiadań), 1985.

Za twórczość literacką otrzymał wiele nagród i wyróżnień m.in. nagrody państwowe I i II stopnia (1955, 1966), nagrodę I stopnia ministra kultury i sztuki (1962), nagrodę miesięczników „Odry” (1970), „Literatury” (1991), nagrodę miasta Wrocławia (1973), niemiecką Główną nagrodę Kulturalną

Śląska (1994).

Siegfried Lenz -

urodził się 17.03.1926 roku w Ełku. Po II wojnie studiował filozofię, filologię angielską i literaturoznawstwo w Hamburgu. Jeszcze podczas studiów współpracował z pismem „Die Welt”, gdzie pisał m.in. swoje felietony.

Od 1951 r. jest niezależnym pisarzem, a także eseistą oraz krytykiem gazet i rozgłośni radiowych. Od połowy lat sześćdziesiątych i we wczesnych latach siedemdziesiątych angażował się w kampanię wyborczą niemieckiej SPD. Na zaproszenie ówczesnego kanclerza Willy Brandta uczestniczył w 1970 r. w Warszawie, m.in. razem z G.Grassem, w podpisaniu słynnej polsko-niemieckiej umowy o normalizacji stosunków między obu państwami. W latach siedemdziesiątych obok Bölla i Grassa wymieniany był jako trzeci wybitny współczesny pisarz niemiecki.

Jest autorem m.in. następujących utworów : „Das Vorbild” (Wzór do naśladowania, 1973), „So zärtlich war Suleyken” (Słodkie Sulejki, 1955), „Lehmans Erzählungen” (Zapiski spekulanta, 1964), „Der Geist der Mirabelle” (Opowieści z Bolemp, 1975), „Einstein überquert die Elbe bei Hamburg” (Einstein przepływa łabę pod Hamburgiem, 1975), „Heimatismuseum” (Muzeum Ziemi ojczystej, 1978). W Polsce najbardziej popularne jego utwory to: „Lekcja niemieckiego” i „Całe miasto mówi”. Za swoje książki otrzymał wiele prestiżowych nagród m.in. Pokojową Nagrodę Księgarzy Niemieckich (1989). Jest doktorem honoris causa m.in. uniwersytetu w Hamburgu i uniwersytetu Ben Guriona w Izraelu. Obecnie mieszka w Hamburgu, a także na duńskiej wyspie Alsen.